

Broj: 07-3-1030-1/19
Sarajevo, 24.12.2019. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Skupština Kantona Sarajevo
Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, Sarajevo

KANTON SARAJEVO
24-12-2019

PREDMET: Odgovor na pokrenutu zastupničku inicijativu – dostavlja se
Veza Vaš broj: 01-05-41335-45/19 od 22.11.2019. godine

Kantonala javna ustanova za zaštićena prirodna područja zaprimila je dopis putem Skupštine Kantona Sarajevo, veza i datum gornji, koji se odnosi na pokrenutu inicijativu Smiljane Viteškić, zastupnice Skupštine Kantona Sarajevo. Inicijativa je pokrenuta na redovnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo u okviru tačke Dnevnog reda „Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“, održane dana 19.11.2019. godine, a odnosi se na odabir lokacije za tipske objekte za prodaju suvenira i ostalih artikala na Vrelu Bosne. Imenovana zastupnica uz pokrenutu inicijativu, navodi da se na parking i stepenicama prema izvorištu, prodaju razni proizvodi (suvenir, sokovi, sendviči, igračke) na neprimjerenim štandovima i uz odlaganje otpada, što predstavlja ružan prizor koji podsjeća na „divlju pijacu“.

Slijedom upućene zastupničke inicijative, obaviještavamo Vas:

Kantonalna javna ustanova za zaštićena prirodna područja je upravitelj Spomenika prirode „Vrelo Bosne“, te je ista odgovorna za provođenje mjera zaštite i ispunjavanje ciljeva zaštite u skladu sa zakonom o proglašenju ovog područja zaštićenim („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 6/10-Prečišćeni tekst), te u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13).

Osnovna djelatnost Javne ustanove je zaštita, unaprijeđenje i očuvanje izvornih prirodnih vrijednosti, obezbjeđivanje nesmetanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodne baštine, te nadzor nad provođenjem mjera zaštite. Očuvanje zaštićenih prirodnih vrijednosti bazira se na zakonom propisanim uslovima i mjerama zaštite, kao i dopuštenim aktivnostima u zaštićenim područjima.

Svjesni činjenice da se prostor Vrela Bosne nalazi u Prvoj zoni zaštite ovog područja, te da je ovo prostor sa značajnim kulturno - historijskim vrijednostima, a da okolna vegetacija zajedno sa vodnim ekosistemom i postojećom faunom predstavlja prirodnu cjelinu. Sadržaji i raznolike vegetacije, te postojanje više vještačkih jezera, doprinose velikoj ambijentalnoj i pejzažnoj vrijednosti, cjelovitosti i reprezentativnosti ovog područja. Dakle, sa svojim prirodnim, kulturno-historijskim i drugim vrijednostima, razmatrano šire područje Vrela Bosne pruža mogućnost razvoja vrlo raznovrsnih i kvalitetnih programa i modela ponude.

U tom kontekstu, Ustanova je na programu zaštite, održavanja, unaprijeđenja, namjene i korištenja ovog područja, pokrenula i velikim dijelom realizovala niz aktivnosti.

Prvi zadatak, nakon formiranja Ustanove, bio je spriječavanje okupljanja ilegalnih preprodavaca, koji su Prvu zonu (nukleus) zaštićenog područja koristili na način praktikovanja „male privrede“ i na prodajnim improviziranim stolovima prodavali asortimane različitih robnih grupa hrane, ali i neprehrambenih proizvoda, kao i razne vrste usluga koje nisu primjerene jednom zaštićenom području, pa su posjetitelji često imali osjećaj da su na vašaru, a ne u jednom od ljepših izletišta. Uz intenzivan nadzor službenika policijske uprave Ilidža, službenika Kantonalne uprave za inspekcijske poslove i učestali nadzor nadzornika ove ustanove, poduzimale su se preventivne mjere na rješavanju nezakonitih radnji, shodno zakonima i drugim propisima. Dakle, ilegalni preprodavci su izmješteni iz ograđenog prostora nukleusa i premješteni izvan, ali i dalje u istoj zoni zaštite. Uzimajući u obzir činjenicu da ovi preprodavci već dugi niz godina, i prije proglašenja ovog područja zaštićenim, ovaj prostor koriste, pa s toga, iste gotovo je nemoguće eliminisati. U nastojanju da se ovaj prostor zaštiti i unaprijedi, Ustanova je iznalazila najbolja moguća rješenja na način kako bi to bilo najprihvatljivije. U tom kontekstu, postignuti rezultati rada Ustanove, ostvareni su zahvaljujući finansijskoj podršci Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, u nabavci 12 modernih drvenih stolova koji su postavljeni u 2006. godini, a koji su dati na korištenje gore pomenutim preprodavcima. Nabavkom prodajnih stolova je poboljšan izgled istih, korisnicima je olakšan rad u povoljnijim uslovima, te je omogućen ljepši izgled cjelokupnog područja. Obaveze i dužnosti istih su da prodajne stolove redovno održavaju, poštuju mjere zaštite propisane odredbama Zakona o proglašenju Spomenika prirode „Vrelo Bosne“ („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 6/10-Prečišćeni tekst), da ne ugrožavaju ambijentalne vrijednosti zaštićenog prirodnog područja, te da prostor koji koriste drže u urednom i čistom stanju. O kontroli stanja ispravnosti prodajnih artikala i mjerama zaštite zaštićenog područja, osim ove ustanove, zadužene su i druge nadležne institucije.

Po osnovu iste inicijative, tokom 2012. godine realizovan je projekat «Jačanje kapaciteta za upravljanje područjima od izuzetne prirodne vrijednosti», koji je finansiran od strane EU kroz IPA fondove predpristupne pomoći i sufinansiran od strane Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo. Isti je implementiran od strane Centar za okolišno održivi razvoj (COOR) iz Sarajeva u saradnji sa ovom ustanovom. Projekat je imao za cilj da se lokalnom stanovništvu iz mjesnih zajednica lociranom na području Spomenika prirode „Vrelo Bosne“, omogući poslovna saradnja na način da se istima pruži obuka i edukacija u izradi ručnih radova i rukotvorina od prirodnih materijala (filcana vuna, konci, svila, drvo). Učesnici ovog projekta su prošli obuku/radionicu i edukaciju, te na završnoj manifestaciji istima su dodijeljeni certifikati. Dakle, nakon završene edukacije, učesnici su dobili dio prostora na Vrelu Bosne i stolove za prodaju ručnih rukotvorina. Ovim projektom je motivisana lokalna zajednica u svom radu, te se je obogatila turistička ponuda sa autentičnim i raznovrsnim dizajniranim prirodnim artiklima, što je u konačnici i bio cilj projekta. Budući da lokalna zajednica nije iskazala interes za dalji rad na izradi i prodaji lokalnih proizvoda, ova aktivnost više nije u ponudi.

Dakle, Ustanova podržava pokrenutu inicijativu imenovane zastupnice, i ista u sklopu redovnog programa rada, maksimalno nastoji realizovati planirane aktivnosti bazirane na zaštiti, unaprijeđenju i razvoju turističke ponude, kao i na saradnji sa lokalnom zajednicom ovog područja. Budući da je u završnoj fazi izrada Plana upravljanja za Spomenik prirode "Vrelo Bosne", kroz isti je predviđena izrada suvenirnice koja će biti locirana na adekvatno mjesto, kao i nastavak uspostavljanja saradnje sa lokalnom zajednicom, na način prethodno opisanog ili sličnog projekta.

Takođe, Ustanova će se u narednom periodu uputiti dopis nadležnoj službi općine Ilidža u vezi odabira lokacija koje su u obuhvatu Spomenika prirode "Vrelo Bosne" i to za postavljanje prodajnih tipskih objekata/stolova namijenjenih za prodaju autentičnih lokalnih proizvoda na području Vrela Bosne, a na osnovu Zakona o privremenom korišćenju javnih površina na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 20/04, 26/12, 32/12, 24/15), Odluke općinskog vijeća Ilidža o poslovnim zonama općine Ilidža, broj: 01-02-4854/13-6 od 28.11.2013. godine i Odluke općinskog vijeća Ilidža o privremenom korištenju javnih površina na području općine Ilidža, broj: 01-02-1869/14-2 od 14.05.2014. godine.

Ujedno obavještavamo da područje Spomenika prirode "Vrelo Bosne" nema Prostornog plana područja posebnih obilježja koji precizno definiše radnje u prostoru, odnosno korištenje i namjenu prostora, a Plan upravljanja za Spomenik prirode "Vrelo Bosne" je u završnoj fazi izrade.

S poštovanjem,

DIREKTOR

mr. sci. Osman Delić

Dostaviti:

- naslovu
- Arhivi Ustanove